

P r o t o k o ł.

o napadzie litwinów na wieś Stanewisko.

Żadneje sterenta wsi Stanewiska - Kozłowa zabójca se nasto-
puje:

Wczoraj dnia 17.X.20 r. siedziałem w domu wieczorem z kilku
na ze swoich sąsiadów i o godz. 10 wieczorem przybiegła do
mnie mieszkanka wsi Stanewiska - Rozalja Paszkiewicz, z wiado-
mością że żołnierze litawscy uzbrojeni w karabiny, napadli na
pozostatek wsi, biją złapanych mężczyzn i rabują. Czempredziej
wzruszy i my wyskoczyli z domu i uciekli do pobliskiego lasu,
gdzieśmy się oczekali rano. Dowiedziawszy się od przystupów że
wsi, że litwinów wo wsi niema, i że odszli oni z powrotem ze
linja demarkacyjna jeszcze o godz. 12 w nocy wróciliśmy do wsi
we wsi jak u mnie domu, tak i u innych gospodarzy zabierali
wszystkie lepsze ubrania, bielizna, szarthy kobiece i także,
gdzie znaleźli to pieniądze. Nikogo z ludzi nie zawadzali bo
wszystcy mężczyźni szli do lasu, ale jednego który
wypadkowo dostał się im do rąk zbili i chcieli rozstrzelać, lecz
jemu się udało uciec. Jest to mieszkaniec tejże wsi Józef
Kawski, lat 25. Do jednego z uciekających litwinów strzelali,
przebijając czapkę kula.

Jest to gajowy Pomerzkiego lasnictwa Vincenty Pasz-
kiewicz. Jego szczególnie najwięcej obrażali litwini zabie-
rając przez wszystkie odzieniu, jak jego żony, dzieci tak i
wszystką bieliznę i pieniądze.

Ze słów wszystkich mieszkańców co pozostała w wiosce
o takim mieszkańcu wsi Sztefły Kazimierz Linowski, który był
wczoraj w wsi Stanewiska, zgodnie wyznoszącym słowa, że to
było regularne wojsko lit., bo byli ubrani w angielskie płasz-
cze i mundury, mając czapki jak nasi piechoty z żółtą przereką
i znakami "pogoni".

Z resztą mieszkańcy wsi dowiedzieli się, że była to
wojsko z Kopylowa. To grabieżnicy wsi i domów pozostawili
wszystko, powrócili litwini ze rękami wyczerpane udaje się w
stronę Kopylowa.

uświili ludzie było ich do 45-ciu . Przy odejściu wygrażali się
- jeszcze raz przyjdą i zabiorą wszystko bydło i domowe rzeczy
a budynki spalą.

Starosta wsi Stawowisko.

Kazimierz Fabowicz.

Mieszkańcy wsi , jako świadkowie zajścia.

/-/ Wincenty Paszkiewicz.

/-/ Feliks Liliński.

/-/ Julian Fierdereicz.

/-/ Bolesław Jarzembowicz.

/-/ Kazimierz Paszkiewicz.

Za Bronisława Grabowskiego

jako niepiśmiennego

/-/ Janiak.

Mieszkańcy ze wsi Szteky Kazimierz Lisolecki

Za zgodność podpisu Ofic. Inf. 34. bryg. p.

/-/ Dąbrowski ppor.

Za zgodność podpisu:

/-/ Leskiewicz

ppor. i adj. 24. bryg. p.

Protokół sporządzony w mojej obecności

B-ca 34. bryg. p.

/-/ Kluczyński ppułk.

Za zgodność podpisu

Prakiewicz

Protokół.

O przejściu Litwinów na pas neutralny i poza linie demarkacyjną koło wsi Stanowisko w związku z napadem na wieś Stanowisko o godz. 9 dnia 20.X.20 r.

Jestem mieszkańcem wsi Kadysz urodzony w gminie Bepackin, polak lat 24.

Udając się do Sejny dnia 20.10.20 w własnym interesie - traktem Kaljety - Sejny po idzie nad rzekę Parystę koło wsi Stanowisko zauważyłem około 20 żołnierzy litewskich, uzbrojonych w karabiny i ubranych w angielskie płaszcze; czapki z żółtymi opaskami, jak u nas piechoty. Zaraz zstroiłem do lasu żeby oni mnie nie zauważyli.

Tym przeoczkałem chwila i uklałem się jeszcze raz do szosy, żeby bliżej przeczekać się czy to są żołnierze litewscy. Po chwili usłyszałem krzyki i wtedy już widziałem wyraźnie, że to byli żołnierze litewscy. Słyszalem jeszcze jak rozprzeczali między sobą po litewsku.

Przez ten czas kolega mój z tej wsi Aleksander Usewiczem stał on drugi raz nie widział Litwinów, na pozostał w lesie dokąd ja wróciłem z szosy.

Idąc dalej na Sejny za wsią Stanowisko, który potwierdził że to są Litwini, którzy napadli na wieś i rabują. Wice on sam wcale nie udawał się do lasu żeby się ukryć.

Mieszkaniec wsi Kadysz /-/ Aleksander Usewicz i

/-/ Piotr Janulewicz.

Za zgodność opisu:

A. Motulinski
fchov.

Do I/70 p.p.

Raport.

Ludzie zamieszkający w obszarze położeni^{ym} między Czarną, a Białą Hańczą przychodzą do kemp. i żalą się na bezustanne napady i rabunki z-e strony oddziałów litewskich. Tak została napadnięta dnia 17.10.20 r. wieś Bugieda gdzie został zabrany tamtejszy sełtys Andrzej Żukewski za oświadczenie się przynależności do Polski. Równocześnie uprowadzone z tej wsi kilka sztuk bydła i koni. Tego samego rodzaju zajście odbyło się we wsi Lierguezyku gdzie dnia 18.10.20 u gospodarza Pana Józefa Jeńczulewicza deszczetnie zrabowano cały dom i uprowadzone jego cały inwentarz.

Powyższe podanie polega na prawdzie co potwierdzamy własnoręcznymi podpisami:

/-/ Zofja Żukewska. /-/ Józef Jeńczulewicz.

/-/ Michalina Żukewska /-/ Wincenty Gasiewicz.

Za zgodność odpisu:

W.B. I/70p.p.

Ofic. Inf.34.bryg.p.

/-/ Janiak st.

/-/ Dąbrowski pper.

Za zgodność odpisu

Michalinski
feh.

Protokół.

Staję Zubowicz Władysław , lat 27, rolnik z Stanowisk i zeznaje że dnia 20.10.20 r. między godz. 9 - 10 - przybyło do Stanowisk 10 do 20 żołnierzy litewskich.

Nie czekając - dalej będą czynić przeszedł do Gib aby donieść o tym władzy wojskowej. Znaczniejszy oddział litwinów znajdują się w Stozach.

Miejsce postoju dnia 20.10./1920 roku.

Tak zeznałem:

/-/ Władysław Zubowicz.

Za zgodność odpisu:

Ofic. Inf. 34. bryg. p.

/-/ Dąbrowski ppor.

Do Ofic. inform. 70. p. p.

W. B. 1/70 P. p.

/-/ Janiak st. szer.

Za zgodność odpisu:

Matwiejski
fakr. 1

